

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРНІГІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Навчально-науковий інститут права і соціальних технологій

ДЕОНТОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ПРАВООХОРОННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до самостійної роботи для здобувачів вищої освіти
спеціальності 262 Правоохоронна діяльність

Обговорено і рекомендовано
на засіданні кафедри теорії та історії
держави і права, конституційного права
Протокол № 9 від 10 березня 2020 року

ЧЕРНІГІВ 2020

Деонтологічні основи правоохоронної діяльності. Методичні вказівки до самостійної роботи для здобувачів вищої освіти спеціальності 262 Правоохоронна діяльність / Укл.: Марущак О. А. - Чернігів: ННІ права і соціальних технологій ЧНТУ. - 2020. - 29 с.

Укладач: МАРУЩАК ОЛЕКСАНДР АНАТОЛІЙОВИЧ,
кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри теорії та історії держави і права,
конституційного права

Відповідальний за випуск: КОЗИНЕЦЬ ОЛЕНА ГАВРИЛІВНА,
завідувач кафедри теорії та історії
держави і права, конституційного права,
кандидат історичних наук, доцент

Рецензент: СТРИЛЕЦЬ ОЛЕНА МИКОЛАЇВНА,
доцент кафедри цивільного,
господарського права та процесу,
кандидат юридичних наук

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА.....	4
1. ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ДЕОНТОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ПРАВООХОРОННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ».....	6
1.1. Тематичний план навчальної дисципліни «Деонтологічні основи правоохоронної діяльності»	6
1.2. Структура навчальної дисципліни «Деонтологічні основи правоохоронної діяльності»	10
1.3. Система поточного та підсумкового контролю з навчальної дисципліни «Деонтологічні основи правоохоронної діяльності»	11
2. ТЕМАТИЧНІ ПЛАНИ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ	12
Тема 1: Деонтологічні основи правоохоронної діяльності як наука і навчальна дисципліна	12
Тема 2: Юрист, громадянське суспільство, держава.....	13
Тема 3: Загальна характеристика юридичної діяльності	14
Тема 4: Юридична практична діяльність.....	15
Тема 5: Види юридичної практичної діяльності	17
Тема 6: Політико-правова культура юриста	18
Тема 7: Етична та естетична культура працівника правоохоронних органів	20
Тема 8: Психологічна культура юриста	22
Тема 9: Професіограми юридичних професій	23
Тема 10: Стандарти професійної діяльності правоохоронних органів та їх закріплення	24
3. ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА	26
4. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ЗАЛІКУ	28

ПЕРЕДМОВА

Вивчення дисципліни «Деонтологічні основи правоохоронної діяльності» - важливий напрямок юридичної освіти. Загальноосвітнє значення деонтологічних основ правоохоронної діяльності пов'язане з необхідністю підвищення загального рівня правової культури здобувачів вищої освіти - майбутніх правоохоронців. Метою викладання навчальної дисципліни «Деонтологічні основи правоохоронної діяльності» є ознайомлення з основними вимогами, що ставляться до представників юридичної професії, з нормативною базою, що складає основу їхньої діяльності, формування системи знань щодо особливостей функціонування юридичної освіти та значення моральних стандартів у забезпеченні високого рівня ефективності правової роботи. Здобувачі вищої освіти набувають здатність діяти соціально відповідально та свідомо на засадах патріотизму і державності; здатність приймати оперативні, обґрунтовані рішення відповідно до обстановки, що склалася; здатність до адаптації та дії в новій ситуації; здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями; визначеність і наполегливість щодо вирішення поставлених завдань і взятих обов'язків; здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети; здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня; здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях; здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово; здатність виконувати функціональні обов'язки в ході надання поліцейських послуг у сферах забезпечення публічної безпеки і порядку, охорони прав і свобод людини, а також інтересів суспільства і держави та протидії злочинності.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Деонтологічні основи правоохоронної діяльності» є: формування у здобувачів вищої освіти професійно-правового стилю мислення на підставі загальних уявлень про систему юридичної діяльності, розвиток мотивації до правомірної поведінки як основної та єдиної форми реалізації юристами своїх професійних завдань. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі вищої освіти повинні: знати: основні принципи та технології підготовки юристів у вищих заклад освіти; роль юристів в організації соціального життя, здійсненні соціальної справедливості; основні правові документи, що регламентують окремі види та напрями здійснення юридичної роботи; особливості діяльності слідчого, прокурора, адвоката, нотаріуса тощо, зміст їхньої роботи, та вимоги, що ставляться до представників тієї чи іншої юридичної спеціальності; зміст основних документів міжнародного, національного законодавства та корпоративного права, які закріплюють моральні засади здійснення юридичної професії.

Самостійна робота здобувача вищої освіти – це форма організації навчального процесу, за якої заплановані завдання виконуються під методичним керівництвом викладача, але без його безпосередньої участі. Самостійна робота є основним способом оволодіння навчальним матеріалом під час позааудиторної навчальної роботи. Опанування знаннями з даної учбової дисципліни передбачає значну самостійну, позааудиторну роботу над

засвоєнням матеріалу цього курсу: ознайомлення з першоджерелами, рекомендованою літературою, вивчення лекційного матеріалу, опрацювання питань винесених на самостійне вивчення та виконання письмових завдань. Самостійна робота також включає підготовку рефератів, доповідей та повідомлень. Крім того, деякі питання курсу повинні розглядатися здобувачами вищої освіти з урахуванням знань отриманих на заняттях з теорії держави і права, конституційного права України, історії держави і права України, історії держави і права зарубіжних країн та інших, а це потребує додаткових зусиль і часу.

Самостійна робота повинна проводитися впродовж всього семестру, а її зміст визначається програмою курсу. При виконанні завдань необхідно використовувати матеріали підручників, монографій, публікацій в періодичних виданнях, збірки документів, ресурси Інтернет. При виконанні такої роботи необхідно надати їй практичну спрямованість, тобто здобувачі вищої освіти не повинні обмежуватися знайомством із змістом підручників, монографій, публікацій в періодичних виданнях, вивченням текстів конституцій, веб-сайтів вищих органів державної влади, органів місцевого самоврядування, політичних партій і громадських організацій зарубіжних країн. Важливим також є дослідження нормативних актів, як загальнодержавного значення, так і локальних.

Дані методичні рекомендації складено відповідно до програми курсу «Деонтологічні основи правоохоронної діяльності», включають основні положення програми навчальної дисципліни «Деонтологічні основи правоохоронної діяльності», питання з основних тем курсу, винесені на самостійне опрацювання, перелік додаткової літератури по кожній темі, а також перелік основної навчально-методичної літератури.

1. ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Деонтологічні основи правоохоронної діяльності»

1.1. Тематичний план навчальної дисципліни «Деонтологічні основи правоохоронної діяльності»

Тема 1: Деонтологічні основи правоохоронної діяльності як наука і навчальна дисципліна.

Предмет деонтологічних основ правоохоронної діяльності. Належне та можливе. Історія деонтології: передумови виникнення, етапи розвитку. Нормативні основи юридичної деонтології. Формування міжнародних деонтологічних норм. Значення деонтологічних норм для діяльності юриста наприкінці ХХ - на початку ХХІ ст. Поведінка юриста та діяльність юриста.

Аспекти формування поняття «стандарти діяльності». Діяльність юриста як вибір належної поведінки. Деонтологічні дилеми. Засоби і методи пізнання юридичної деонтології. Загальнометодологічна практика застосування загальнонаукових і спеціально-наукових методів пізнання юридичної деонтології. Місце юридичної деонтології у системі юриспруденції. Зв'язок юридичної деонтології з іншими юридичними та суспільними дисциплінами. Структура дисципліни «Юридична деонтологія». Функції та принципи деонтології Професія «правоохоронець»: поняття, загальні ознаки. Професіоналізм правоохоронця.

Тема 2: Юрист, громадянське суспільство, держава.

Професія юриста. Поняття, через які розкривається професія юриста: діяльність, взяту як певну реальність; професіоналізм як якість діяльності; юридичний характер діяльності, що відрізняє її від економічної, управлінської та інших соціальних сфер застосування праці особи. Юрист. Загальні ознаки професії юриста. Професіоналізм як невід'ємна властивість юридичної діяльності. Юридичний фах. Види фахів юридичних професій. Кваліфікація юриста. Якості юриста як особи, що визначають рівень його кваліфікації. Сфери прикладання праці юриста. Позитивні результати правової роботи юристів для суспільства. Кваліфікаційний паспорт юриста і його структурна характеристика. Загальна структурна характеристика кваліфікаційного паспорта юриста. Кадрова політика держави у сфері юридичної практики.

Тема 3: Загальна характеристика юридичної діяльності.

Методологічні підходи до розуміння (вивчення) правоохоронної діяльності. Правоохоронна діяльність як різновид соціальної діяльності. Основні риси, що характеризують юридичну діяльність. Зміст юридичної діяльності. Види юридичної діяльності. Правові дії та юридична діяльність. Юридична діяльність та професійна діяльність юристів. Система юридичної діяльності. Внесок римських юристів у світову юридичну теорію та юридичну практику. Тенденції розвитку юридичної діяльності.

Тема 4: Юридична практична діяльність.

Загальна характеристика юридичної практичної діяльності. Юридична практична діяльність і право. Основні підходи до праворозуміння. Позитивістський (нормативний) підхід. Соціологічне праворозуміння. Право і суспільство. Право і економічні та інші матеріальні суспільні відносини. Право і демократія. Юридична практична діяльність і правова практика. Основні ознаки юридичної практичної діяльності. Професіоналізм, незалежність, компетентність, повага та не порушення прав, свобод та законних інтересів інших суб'єктів, конфліктність, інформативність, гласність, конфіденційність, чесність, порядність, щирість. Юридична практика: поняття, види: Поняття юридичної практики. Основні види юридичної практики. Професійна таємниця юриста: Вміння володіти службовою таємницею і його принципи. Дотримання адвокатської таємниці. Предмети адвокатської таємниці. Обов'язок нотаріуса зберігати службову таємницю. Виняток з службової таємниці нотаріуса. Дотримання службової таємниці судців. Службова таємниця робітників служби безпеки. Службова таємниця слідчого. Присяга юриста-практика: Значення присяги юриста-практика Присяга працівника органів внутрішніх справ. Присяга адвоката. Присяга судді. Присяга нотаріуса. Принципи, завдання та функції юридичної практичної діяльності.

Тема 5: Види юридичної практичної діяльності.

Поняття суб'єктів юридичної практичної діяльності. Обов'язки та права суб'єктів юридичної практичної діяльності. Основні вимоги та умови набуття права на здійснення юридичної практичної діяльності (набуття якостей, необхідних для самостійного здійснення професійних функцій, права на самостійне здійснення юридичної практичної діяльності, професійних повноважень, припинення здійснення професійних повноважень). Судова практична діяльність. Прокурор як суб'єкт здійснення юридичної практичної діяльності. Слідча практична діяльність. Адвокати та нотаріуси як суб'єкти здійснення юридичної практичної діяльності. Юридична консультативна діяльність.

Тема 6: Політико-правова культура юриста.

Правознавство, його предмет, функції. Основні риси професії юриста. Правова культура юриста: поняття та її види: Поняття культури юриста. Види культури юриста. Витрати в юридичній практиці і засоби їх переборення. Правова культура суспільства, професійної групи і особи: Безперервне навчання юриста. Компетентність та досвід юриста. Політична культура юриста: поняття, її види та зміст: принцип політичного плюралізму і формальна позапартійність деяких робітників юридичної праці. Механізм формування політичної культури юриста. Конституційна заборона діяльності політичних партій в державних органах, установах, підприємствах, організаціях, виконавчих органах місцевого самоврядування, військових формуваннях тощо. Участь юриста в об'єднаннях громадян.

Тема 7: Етична та естетична культура працівника правоохоронних органів.

Поняття етичної культури юриста: юридична деонтологія і професійна етика. Кодекс професійної етики юриста: поняття і основні елементи-принципи. Професійний обов'язок юриста: об'єктивна і суб'єктивна сторона: Взаємодія норм права і норм моралі у професійному обов'язку. Відмінність професійного обов'язку юриста від обов'язку, що має правовий характер. Поняття естетичної культури юриста: Манери поведінки юриста. Службовий етикет юриста. Вимоги до дизайну та ергономіки в юридичних установах. Естетична культура юриста і оформлення робочого місця. Естетичні вимоги до оформлення правових документів. Поняття правової естетики і естетична культура юриста. Морально-естетичний зміст культури поведінки юриста. Етикет, манери, стиль поведінки. Культура спілкування. Зовнішній вигляд юриста.

Тема 8: Психологічна культура юриста.

Загальна характеристика психічного складу особи. Система психічних властивостей особи. Психологія спілкування і між особових відносин. Психологічна культура юриста: поняття, загальна характеристика:

Психологічна культура юриста на різних рівнях його діяльності. Застосування психологічних знань в діяльності юриста: мотивація, мова жестів, ділове спілкування, формування психологічного клімату в колективі. Конфлікти в юридичній практиці: види, структура і стилі їх вирішення: конкуренція, співробітництво, ухилення, пристосування, компроміс. Внутрішньо-особистісний конфлікт та шляхи його подолання.

Тема 9: Професіограми юридичних професій.

Професіограма працівника органів внутрішніх справ: Професіограма слідчого органів внутрішніх справ, дізнавача органів внутрішніх справ, оперуповноваженого кримінального розшуку, відділу по боротьбі з економічними злочинами, відділу по боротьбі з незаконним обігом наркотиків, інспектора ДАІ, експерта-криміналіста, інспектора кримінальної міліції у справах неповнолітніх, дільничого інспектора міліції, інспектора по роботі з особовим складом МВС. Професіограма адвоката. Поняття професіограми адвоката. Структура професіограми адвоката. Професіограма судді. Поняття професіограми судді. Структура професіограми судді. Професіограма працівника прокуратури. Поняття професіограми працівника прокуратури. Структура професіограми працівника прокуратури. Професіограма юрисконсульта. Поняття професіограми юрисконсульта. Структура професіограми юрисконсульта. Професіограма нотаріуса. Поняття професіограми нотаріуса. Структура професіограми нотаріуса.

Тема 10: Стандарти професійної діяльності правоохоронних органів та їх закріплення.

Закріплення стандартів професійної діяльності юриста. Права людини, деонтологічні норми і професійна діяльність юриста. Поняття міжнародних та

національних стандартів професійної юридичної діяльності. Деонтологічні документи інших країн. Деонтологічні документи у сфері охорони правопорядку. Етичний кодекс працівника міліції України. Кодекс поведінки посадових осіб з підтримання правопорядку. Основні принципи застосування сили та вогнепальної зброї. Декларація про поліція. Європейський етичний кодекс як базовий документ здійснення діяльності з охорони правопорядку в країнах - членах Ради Європи. Деонтологічні вимоги щодо вразливих груп осіб. Деонтологічні норми щодо осіб, позбавлених волі. Мінімальні стандартні правила поводження з ув'язненими. Деонтологічні норми щодо поводження з неповнолітніми.

1.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістовних модулів і тем		Кількість годин			
		Всього	Лек.	Прак.	Сам.роб.
1	2	3	4	5	6
1.	Деонтологічні основи правоохоронної діяльності як наука і навчальна дисципліна.	10	0	0	10
2.	Юрист, громадянське суспільство, держава.	10	0	0	10
3.	Загальна характеристика юридичної діяльності.	10	2	2	6
4.	Юридична практична діяльність.	10	2	2	6
5.	Види юридичної практичної діяльності.	10	2	2	6
6.	Політико-правова культура юриста	5	2	2	1
7.	Етична та естетична культура працівника правоохоронних органів.	5	2	2	1
8.	Психологічна культура юриста	10	2	2	4
9.	Професіограми юридичних професій	10	2	0	10
10.	Стандарти професійної діяльності правоохоронних органів та їх закріплення	10	2	2	6
Всього годин на дисципліну		90	16	14	60

1.3. Система поточного та підсумкового контролю з навчальної дисципліни «Деонтологічні основи правоохоронної діяльності»

Рекомендовані види та розподіл балів, які враховуються при виставленні поточного та модульного контролю (таблиця розроблена на основі Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти)

№	Види діяльності	Терміни	Форми контролю та звітності	Максимальна кількість балів за семестр
1. Обов'язкові, вибіркові та стимулюючі види робіт				
1.1	Робота на семінарських заняттях	Протягом семестру	Відповіді, доповнення, терміни, тести	До 16 балів*
1.2	Ведення конспекту лекцій	Протягом семестру	Конспект	До 5-х балів
1.3	Наукова робота (виступ з доповіддю, публікація)	Протягом семестру	Виступ, публікація	До 10-ти балів
1.4	Ведення конспекту самостійної роботи	Протягом семестру	Конспект	До 5-ти балів
1.5	Виконання самостійної дослідної роботи	Протягом семестру	Виконана робота у вигляді реферату	До 6-ти балів
1.6	Ведення словника з предмету	Протягом семестру	Словник	До 6-ти балів
1.7	ЗМК	Протягом семестру	Підтверджуючі документи	До 12-ти балів
Разом за поточний контроль:				60 балів
<p>*20 балів буде переведено з оцінок, які отримає здобувач вищої освіти під час семінарських занять, виконуючи усі види робіт. Наприклад: здобувач вищої освіти, відповідно до національної системи оцінювання заробив у підсумку за поточну роботу «5» - це 16-14 у балах; «4» - це 13-11; «3» - це 10-6; «2» - 5-1.</p>				
2. Підсумковий контроль				
п/п	№ Підсумковий модуль	Терміни	Форми контролю та звітності	Максимальна кількість балів
2.1.	Залік	Відповідно до розкладу		до 40 балів
Разом за модульний контроль				40 балів
Зважена семестрова оцінка				100 балів

2. ТЕМАТИЧНІ ПЛАНИ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Тема 1: Деонтологічні основи правоохоронної діяльності як наука і навчальна дисципліна.

Питання для самостійного опрацювання.

Предмет деонтологічних основ правоохоронної діяльності. Належне та можливе. Історія деонтології: передумови виникнення, етапи розвитку. Нормативні основи юридичної деонтології. Формування міжнародних деонтологічних норм. Значення деонтологічних норм для діяльності юриста наприкінці ХХ - на початку ХХІ ст. Поведінка юриста та діяльність юриста.

Аспекти формування поняття «стандарти діяльності». Діяльність юриста як вибір належної поведінки. Деонтологічні дилеми. Засоби і методи пізнання юридичної деонтології. Загальнометодологічна практика застосування загальнонаукових і спеціально-наукових методів пізнання юридичної деонтології. Місце юридичної деонтології у системі юриспруденції. Зв'язок юридичної деонтології з іншими юридичними та суспільними дисциплінами. Структура дисципліни «Юридична деонтологія». Функції та принципи деонтології Професія «правоохоронець»: поняття, загальні ознаки. Професіоналізм правоохоронця.

Додаткова література до теми 1.

1. Скакун О.Ф. Юридична деонтологія: Підручник. - Х., 2015. - С. 56-74.
2. Гусарев С.Д., Тихомиров О.Д. Юридична деонтологія. Навч. посібник. - К., 2016. - С.14-27.
3. Цирфа Г.О. Юридична деонтологія: Навч. посіб. - К., 2017. - С. 24-27.
4. Сливка С.С. Юридична деонтологія: Навчально-методичний посібник. Львів, 2015. - С. 61-65.
5. Усенко В.Ф., Марущак О.А. Справедливість як принцип кримінального судочинства // Збірник наукових праць Міжрегіональної фінансово-юридичної академії (економіка, право) м.Ірпінь, №1. – 2011. – С. 108-113.
6. Сливка С.С. Правнича деонтологія: Підруч. для вищ. навч. закл. - К, 2017.- С. 53-64.
7. Бризгалов І.В. Юридична деонтологія: Стислий курс лекцій. - К., 2016.- С. 7-16.
8. Марущак Н. Марущак О. Права людини: політичний аспект. // Ukraine – EU. Innovations in Education, Technology, Business and Law : collection of international scientific papers. – Chernihiv : CNUT, 2018. – С. 48 – 50.
9. Шмоткін О.В. Юридична деонтологія. - К., 2017. - С. 17-18.
10. Заворотченко Т.М. Правоохоронні органи як гарант захисту прав людини // Наук. вісник Юрид. акад. МВС: Зб. наук. праць. - 2017. - № 1 (7). - С. 132-137.
11. Марцеляк О.В. Інститут омбудсмена: теорія і практика: Монографія. - Х.: Вид-во НУВС, 2015.
12. Марущак О.А. Щодо питання розслідування ухилення від сплати податків. // “Розвиток наукових досліджень” 2011”: Матеріали сьомої

міжнародної науково-практичної конференції, м.Полтава, 28-30 листопада 2011 р.: - Полтава: Вид-во «ІнтерГрафіка», 2011. – Т.3. – 160 с. - С. 95-99.

13. Марущак Н.В. Щодо політичного аспекту прав людини / Марущак Н.В. // Науково-практичне юридичне видання «Прикарпатський юридичний вісник» науково-практичний журнал Випуск1(26), 2019. С. 19-23.

Тема 2: Юрист, громадянське суспільство, держава.

Питання для самостійного опрацювання.

Професія юриста. Поняття, через які розкривається професія юриста: діяльність, взяту як певну реальність; професіоналізм як якість діяльності; юридичний характер діяльності, що відрізняє її від економічної, управлінської та інших соціальних сфер застосування праці особи. Юрист. Загальні ознаки професії юриста. Професіоналізм як невід'ємна властивість юридичної діяльності. Юридичний фах. Види фахів юридичних професій. Кваліфікація юриста. Якості юриста як особи, що визначають рівень його кваліфікації. Сфери прикладання праці юриста. Позитивні результати правової роботи юристів для суспільства. Кваліфікаційний паспорт юриста і його структурна характеристика. Загальна структурна характеристика кваліфікаційного паспорта юриста. Кадрова політика держави у сфері юридичної практики.

Додаткова література до теми 2.

1. Скакун О.Ф. Юридична деонтологія: Підручник. - Х., 2015. - С. 56-74.
2. Гусарєв С.Д., Тихомиров О.Д. Юридична деонтологія. Навч. посібник. - К., 2016. - С.14-27.
3. Цирфа Г.О. Юридична деонтологія: Навч. посіб. - К., 2017. - С. 24-27.
4. Сливка С.С. Юридична деонтологія: Навчально-методичний посібник. Львів, 2015. - С. 61-65.
5. Марущак О.А. Щодо питання ролі та значення міжнародно-правових документів у галузі прав людини // “Наукові дослідження – теорія та експеримент ’2012””: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції, м.Полтава, 28-30 травня 2012 р.: - Полтава: Вид-во «ІнтерГрафіка», 2012. – Т.3. – 160 с.
6. Марущак О.А. Проблемні аспекти визначення поняття слідчих дій. // Реформування системи кримінальної юстиції в Україні: кримінально-правові, кримінально-процесуальні та криміналістичні проблеми: збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції з нагоди 10-річчя Ірпінської фінансово-юридичної академії та 80-річчя з дня народження відомого вченого-криміналіста сучасності, доктора юридичних наук, професора Бахіна Володимира Петровича. – Ірпінь: Ірпінська фінансово-юридична академія, 2012. – С.208-210.
7. Сливка С.С. Правнича деонтологія: Підруч. для вищ. навч. закл. - К, 2017.- С. 5364.

8. Бризгалов І.В. Юридична деонтологія: Стислий курс лекцій. - К., 2016. С. 7-16.
9. Марущак О.А. Щодо питання застосування Європейської конвенції 1950 року при здійсненні правосуддя українськими судами. // Наукові читання, присвячені пам'яті В.М.Корецького: Зб. наук. праць / Київський ун-т НАН України; [редкол.: Шемшученко Ю.С., Бошицький Ю.Л., Чернецька О.В. та ін.]. - К.: Вид-во Європейського ун-ту, 2012. - 444 с. - С. 268-271.
10. Шмоткін О.В. Юридична деонтологія. - К., 2017. - С. 17-18.
11. Марущак Н.В. Щодо питання моральності основоположних засад у кримінальному процесі України // Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Юридичні науки». Випуск 3. Том 2. - Херсон 2017 - С. 132 - 135.
12. Заворотченко Т.М. Правоохоронні органи як гарант захисту прав людини // Наук. вісник Юрид. акад. МВС: Зб. наук. праць. - 2017. - № 1 (7). - С. 132-137.
13. Марцеляк О.В. Інститут омбудсмена: теорія і практика: Монографія. - Х.: Вид-во НУВС, 2015.
14. Марущак Н. В. Деякі аспекти розуміння людської гідності у працях видатних представників філософської думки Нового часу. Форум права: електрон. наук. фахове вид. 2018. № 4. С. 33-41. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/FP_index.htm_2018_4_6.pdf

Тема 3: Загальна характеристика юридичної діяльності.

Питання для самостійного опрацювання.

Методологічні підходи до розуміння (вивчення) правоохоронної діяльності. Правоохоронна діяльність як різновид соціальної діяльності. Основні риси, що характеризують юридичну діяльність. Зміст юридичної діяльності. Види юридичної діяльності. Правові дії та юридична діяльність. Юридична діяльність та професійна діяльність юристів. Система юридичної діяльності. Внесок римських юристів у світову юридичну теорію та юридичну практику. Тенденції розвитку юридичної діяльності.

Додаткова література до теми 3.

1. Скакун О.Ф. Юридична деонтологія: Підручник. - Х., 2015. - С. 56-74.
2. Гусарев С.Д., Тихомиров О.Д. Юридична деонтологія. Навч. посібник. - К., 2016. - С.14-27.
3. Марущак О.А. Щодо питання про особливості проведення допиту при розслідуванні ухилення від сплати податків //Правове життя сучасної України : матер. Міжн. наук.-практ. конф. (16-17 травня 2013 р.) Т. 2 / відп. за випуск д.ю.н., проф. В.М. Дрьомін ; Націон. ун-т «Одеська юридична академія». - Одеса : Фенікс, 2013 – С. 497-499.
4. Цирфа Г.О. Юридична деонтологія: Навч. посіб. - К., 2017. - С. 24-27.
5. Марущак О. А. Проблемні питання та особливості проведення допиту при розслідуванні ухилення від сплати податків, зборів (обов'язкових платежів) / О. А. Марущак // Малий і середній бізнес (право, держава, економіка): економіко-

- правовий науково-практичний журнал. – 2013. – № 4 (55). – С. 77–82.
6. Сливка С.С. Юридична деонтологія: Навчально-методичний посібник. Львів, 2015. - С. 61-65.
 7. Сливка С.С. Правнична деонтологія: Підруч. для вищ. навч. закл. - К., 2017.- С. 53-64.
 8. Бризгалов І.В. Юридична деонтологія: Стислий курс лекцій. - К., 2016. С. 7-16.
 9. Марущак Н.В. Щодо питання нормативного визначення об'єкта права на повагу до гідності // Правовий часопис Донбасу : Зб. наук. пр. – 2017 - №3-4 (61) – С. 68 – 73.
 10. Шмоткін О.В. Юридична деонтологія. - К., 2017. - С. 17-18.
 11. Марущак О.А. Щодо питання криміналістичної характеристики податкових злочинів. //Науковий вісник ужгородського національного університету. Серія Право. Випуск 23. Частина 1. Том 3. 2013 – С. 126-129.
 12. Заворотченко Т.М. Правоохоронні органи як гарант захисту прав людини // Наук. вісник Юрид. акад. МВС: Зб. наук. праць. - 2017. - № 1 (7). - С. 132-137.
 13. Марцеляк О.В. Інститут омбудсмена: теорія і практика: Монографія. - Х.: Вид-во НУВС, 2015.
 14. Марущак Н.В. Про моральність принципів кримінального процесу // Актуальні проблеми юридичної науки та практики [Текст]. – Чернігів : ЧНТУ, 2017. - №1(3). – С. 84 – 88.
 15. Марущак О.А. Відповідальність за несплату податків в Україні у контексті діалогу між владою і суспільством // Діалог суспільства і влади: правові форми, виклики, перспективи: Збірник матеріалів круглого столу. – К. : Інститут законодавства Верховної Ради України, 2012. – С. 105-108.

Тема 4: Юридична практична діяльність.

Питання для самостійного опрацювання.

Загальна характеристика юридичної практичної діяльності. Юридична практична діяльність і право. Основні підходи до праворозуміння. Позитивістський (нормативний) підхід. Соціологічне праворозуміння. Право і суспільство. Право і економічні та інші матеріальні суспільні відносини. Право і демократія. Юридична практична діяльність і правова практика. Основні ознаки юридичної практичної діяльності. Професіоналізм, незалежність, компетентність, повага та не порушення прав, свобод та законних інтересів інших суб'єктів, конфліктність, інформативність, гласність, конфіденційність, чесність, порядність, щирість. Юридична практика: поняття, види: Поняття юридичної практики. Основні види юридичної практики. Професійна таємниця юриста: Вміння володіти службовою таємницею і його принципи. Дотримання адвокатської таємниці. Предмети адвокатської таємниці. Обов'язок нотаріуса зберігати службову таємницю. Виняток з службової таємниці нотаріуса. Дотримання службової таємниці судців. Службова таємниця робітників служби безпеки. Службова таємниця слідчого. Присяга юриста-практика: Значення присяги юриста-практика Присяга працівника органів внутрішніх справ.

Присяга адвоката. Присяга судді. Присяга нотаріуса. Принципи, завдання та функції юридичної практичної діяльності.

Додаткова література до теми 4.

1. Скакун О.Ф. Юридична деонтологія: Підручник. - Х., 2015. - С. 56-74.
2. Марущак О.А. Проведення експертизи як напрямок використання спеціальних знань при розслідуванні ухилення від сплати податків, зборів (обов'язкових платежів). Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Юридичні науки». Випуск 3. Том 3. – Херсон 2014 – С. 156-160.
3. Цирфа Г.О. Юридична деонтологія: Навч. посіб. - К., 2017. - С. 24-27.
4. Марущак О.А. Інститут екстрадиції в міжнародному праві. Проблеми захисту прав та свобод людини і громадянина: тези Міжнародної науково-практичної конференції молодих вчених та студентів (м.Чернігів, 22-23 травня 2014 р.). – Чернігів: Десна Поліграф, 2014. – С. 544-547.
5. Сливка С.С. Юридична деонтологія: Навчально-методичний посібник. Львів, 2015. - С. 61-65.
6. Бризгалов І.В. Юридична деонтологія: Стислий курс лекцій. - К., 2016. С. 7-16.
7. Марущак О. А. Залучення спеціаліста при розслідуванні ухилення від сплати податків, зборів (обов'язкових платежів) / О. А. Марущак // Форум права. – 2014. – № 2. – С. 253–257 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/jpdf/FP_index.htm_2014_2_45.pdf
8. Марущак Н.В. Щодо проблеми регулювання питань реабілітації та відшкодування моральної шкоди у кримінальному процесі України // Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Юридичні науки». Випуск 5. Том 2. – Херсон 2016 – С. 158 - 162.
9. Марущак О.А. Залучення спеціаліста, як форма використання спеціальних знань при розслідуванні ухилення від сплати податків. Сборник научных трудов SWorld. – Випуск 2. Том 30. – Иваново: МАРКОВА АД, 2014 – С. 36-38.
10. Шмоткін О.В. Юридична деонтологія. - К., 2017. - С. 17-18.
11. Заворотченко Т.М. Правоохоронні органи як гарант захисту прав людини // Наук. вісник Юрид. акад. МВС: Зб. наук. праць. - 2017. - № 1 (7). - С. 132-137.
12. Марцеляк О.В. Інститут омбудсмена: теорія і практика: Монографія. - Х.: Вид-во НУВС, 2015.
13. Марущак Н.В. Щодо питання співвідношення міжнародного і національного права у сфері забезпечення прав людини // Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції, 2016, №2. – С. 11 – 13.
14. Сливка С.С. Правнича деонтологія: Підруч. для вищ. навч. закл. - К, 2017.- С. 53-64.
15. Марущак О.А. Судово-економічна експертиза, як найефективніший засіб використання спеціальних знань, при розслідуванні злочинів у сфері оподаткування. Ukraine-EU. Modern technology, business and law: collection of international scientific papers: in 2 parts. Part 2. Modern engineering. Sustainable

development. Innovations in social work: philosophy, psychology, sociology. Current problems of legal science and practice. – Chernihiv: CNUT, 2015. – P. 308-310.

16. Марущак О. А. Спосіб вчинення і механізм слідоутворення як елементи криміналістичної характеристики ухилення від сплати податків, зборів (обов'язкових платежів) / О. А. Марущак // National law journal: theory and practice. – 2015. – №5-2 (15). – С. 107–111.

17. Гусарєв С.Д., Тихомиров О.Д. Юридична деонтологія. Навч. посібник. - К., 2016. - С.14-27.

18. Марущак О.А. Щодо моральності кримінального процесу за статутом кримінального судочинства 1864 р. //Наукові дослідження – теорія та експеримент'2013: Матеріали дев'ятої міжнародної науково-практичної конференції, м.Полтава, 29-31 травня 2013 р.: - Полтава: Вид-во «ІнтерГрафіка», 2013. – Т.3. - С. 31-34.

19. Марущак О.А. Визначення поняття криміналістичної характеристики та її елементів. // Розвиток наукових досліджень 2013: Матеріали дев'ятої міжнародної науково-практичної конференції, м.Полтава, 25-27 листопада 2013р.: - Полтава: Вид-во «ІнтерГрафіка», 2013. – Т.3. – 53-55.

20. Марущак О.А. Обстановка вчинення злочину як елемент криміналістичної характеристики ухилення від сплати податків, зборів (обов'язкових платежів) // «Юридичні наукові дискусії як фактор сталого розвитку провової доктрини та законодавства»: Міжнародна науково-практична конференція, м. Київ, 16-17 травня 2014 р. – К. : У 2 частинах. Центр провових наукових досліджень, 2014. – Частина 2. – 77-79.

Тема 5: Види юридичної практичної діяльності.

Питання для самостійного опрацювання.

Поняття суб'єктів юридичної практичної діяльності. Обов'язки та права суб'єктів юридичної практичної діяльності. Основні вимоги та умови набуття права на здійснення юридичної практичної діяльності (набуття якостей, необхідних для самостійного здійснення професійних функцій, права на самостійне здійснення юридичної практичної діяльності, професійних повноважень, припинення здійснення професійних повноважень). Судова практична діяльність. Прокурор як суб'єкт здійснення юридичної практичної діяльності. Слідча практична діяльність. Адвокати та нотаріуси як суб'єкти здійснення юридичної практичної діяльності. Юридична консультативна діяльність.

Додаткова література до теми 5.

1. Скакун О.Ф. Юридична деонтологія: Підручник. - Х., 2015. - С. 56-74.
2. Гусарєв С.Д., Тихомиров О.Д. Юридична деонтологія. Навч. посібник. - К., 2016. - С.14-27.
3. Марущак Н.В. Щодо питання застосування практики європейського суду судами України // Науковий вісник публічного та приватного права : Збірник наукових праць. Випуск 4. – К.: Науково-дослідний інститут публічного права,

2016. – С. 8 – 11.

4. Шмоткін О.В. Юридична деонтологія. - К., 2017. - С. 17-18.

5. Марущак Н.В., Мулач Т.С. Про принципи права // Проблеми захисту прав та свобод людини та громадянина: тези всеукраїнської науково-практичної конференції молодих вчених та студентів (Чернігів, 19-20 травня 2016 р.). – Чернігів, ЧНТУ, 2016. – С. 263 – 265.

6. Цирфа Г.О. Юридична деонтологія: Навч. посіб. - К., 2017. - С. 24-27.

7. Сливка С.С. Юридична деонтологія: Навчально-методичний посібник. Львів, 2015. - С. 61-65.

8. Сливка С.С. Правнича деонтологія: Підруч. для вищ. навч. закл. - К, 2017.- С. 5364.

9. Марущак О.А. Поняття криміналістичної методики, як частини системи криміналістики. Ukraine - EU. Modern Technology, Business and Law : collection of international scientific papers : in 2 parts. Part 2. Current Issues of Legal Science and Practice. Management and Public Administration. Innovations in Education. Environmental Protection. Engineering and Technologies - Chernihiv : CNUT, 2017.-208 р.

10. Бризгалов І.В. Юридична деонтологія: Стислий курс лекцій. - К., 2016. С. 7-16.

11. Марущак О. А. До проблеми розслідування ухилення від сплати податків, зборів (обов'язкових платежів) у зоні проведення антитерористичної операції / О. А. Марущак, О. П. Сало // Проблеми правознавства та правоохоронної діяльності : Зб. наук. пр. – 2017. – №1 (59). – С. 151 – 157.

12. Заворотченко Т.М. Правоохоронні органи як гарант захисту прав людини // Наук. вісник Юрид. акад. МВС: Зб. наук. праць. - 2017. - № 1 (7). - С. 132-137.

13. Марцеляк О.В. Інститут омбудсмена: теорія і практика: Монографія. - Х.: Вид-во НУВС, 2015.

14. Марущак О.А. Використання спеціальних знань при розслідуванні ухилення від сплати податків, зборів (обов'язкових платежів) / О.А. Марущак // Актуальні проблеми юридичної науки та практики. – 2016. - №2 – С. 39-45.

Тема 6: Політико-правова культура юриста.

Питання для самостійного опрацювання.

Правознавство, його предмет, функції. Основні риси професії юриста. Правова культура юриста: поняття та її види: Поняття культури юриста. Види культури юриста. Витрати в юридичній практиці і засоби їх переборення. Правова культура суспільства, професійної групи і особи: Безперервне навчання юриста. Компетентність та досвід юриста.

Політична культура юриста: поняття, її види та зміст: принцип політичного плюралізму і формальна позапартійність деяких робітників юридичної праці. Механізм формування політичної культури юриста. Конституційна заборона діяльності політичних партій в державних органах, установах, підприємствах, організаціях, виконавчих органах місцевого самоврядування, військових формуваннях тощо. Участь юриста в об'єднаннях громадян.

Додаткова література до теми 6.

1. Скакун О.Ф. Юридична деонтологія: Підручник. - Х., 2015. - С. 56-74.
2. Гусарев С.Д., Тихомиров О.Д. Юридична деонтологія. Навч. посібник. - К., 2016. - С.14-27.
3. Цирфа Г.О. Юридична деонтологія: Навч. посіб. - К., 2017. - С. 24-27.
4. Сливка С.С. Юридична деонтологія: Навчально-методичний посібник. Львів, 2015. - С. 61-65.
5. Сливка С.С. Правнича деонтологія: Підруч. для вищ. навч. закл. - К, 2017.- С. 53-64.
6. Бризгалов І.В. Юридична деонтологія: Стислий курс лекцій. - К., 2016. С. 7-16.
7. Шмоткін О.В. Юридична деонтологія. - К., 2017. - С. 17-18.
8. Заворотченко Т.М. Правоохоронні органи як гарант захисту прав людини // Наук. вісник Юрид. акад. МВС: Зб. наук. праць. - 2017. - № 1 (7). - С. 132-137.
9. Марцеляк О.В. Інститут омбудсмена: теорія і практика: Монографія. - Х.: Вид-во НУВС, 2015.
10. Марущак Н.В. Щодо питання універсальності прав людини // Ukraine – EU. Modern technology, business and law : collection of international scientific papers: in 2 parts. Part 2. Modern engineering. Sustainable development. Innovations in social work: philosophy, psychology, sociology. Current problems of legal science and practice. – Chernihiv: CNUT, 2015. – С. 288-290.
11. Марущак Н.В. Щодо питання соціальної суті прав людини // PRÁVNÁ VEDA A TREŤOM TISÍCROČÍ // Zbornik prispevkov z medzinárodnej konferencie “Právna veda a tret'om tisícročí” 27.- 28. Február 2015. – Košice: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Právnická fakulta, 2015. – С. 15 – 17.
12. Марущак О.А. Поняття та ознаки державного режиму. INTERNATIONAL SCIENTIFIC CONFERENCE «MODERN JURISPRUDENCE OF THE EUROPEAN UNION: THE INTERACTION OF LAW, RULEMAKING AND PRACTICE»: CONFERENCE PROCEEDINGS, APRIL 17, 2018. LUBLIN. – С. 49 – 51.
13. Марущак О. А., Бабич Д. С. Теоретико-правове дослідження поняття та сутності державного суверенітету / О. А. Марущак, Д. С. Бабич // Правовий часопис Донбасу : Зб. наук. Пр. – 2017 - №3-4 (61) – С. 74 – 79.
14. Марущак О. А., Шванська А.О. Особливості визначення, сутності та співвідношення правової системи та правової сім'ї / О. А. Марущак, А. О. Шванська // Право і суспільство. – 2017 – №6 – С. 29 – 34.
15. Марущак О. А., Лутченко О. Особливості правоохоронної функції держави / Захист демократичних цінностей і дотримання прав людини в Україні. Збірник матеріалів Всеукраїнського правничого диспуту, в рамках Всеукраїнського тижня права з нагоди проголошення Генеральною Асамблеєю ООН Загальної декларації прав людини – Кривий Ріг: ДЮІ МВС України, 2017. – С. 211 – 214.
16. Марущак О. А., Горбій К. Проблеми подвійного громадянства в Україні / «Інноваційний розвиток інформаційного суспільства: економіко-управлінські,

правові та соціокультурні аспекти»: збірник матеріалів VI Міжнародної науково-практичної конференції студентів, аспірантів і молодих учених (м. Чернігів, 14 грудня 2017 р.) / Черніг. нац. технол. ун-т. – Чернігів : Черніг. нац. технол. ун-т, 2017. – С. 424 – 426.

17. Марущак О.А., Пономаренко О. Позитивні та негативні аспекти президентської республіки. // Правова держава: міждисциплінарний підхід : матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції (в авторській редакції), (м. Маріуполь, 05 грудня 2018 року). –Маріуполь, 2018. – 628с.

18. Скакун О.Ф. Юридична деонтологія: Підручник. - Х., 2015. - С. 56-74.

19. Гусарев С.Д., Тихомиров О.Д. Юридична деонтологія. Навч. посібник. - К., 2016. - С.14-27.

20. Марущак Н.В. Щодо питання основоположних засад кримінального провадження в Україні // «Наукові дослідження – теорія та експеримент ‘ 2013»: Матеріали дев’ятої міжнародної науково-практичної конференції, м. Полтава, 29-31 травня 2013 р.: - Полтава: Вид-во «ІнтерГрафіка», 2013. – Т.3. – С.25-30.

21. Цирфа Г.О. Юридична деонтологія: Навч. посіб. - К., 2017. - С. 24-27.

22. Сливка С.С. Юридична деонтологія: Навчально-методичний посібник. Львів, 2015. - С. 61-65.

23. Марущак О. А. Податковий контроль як засіб виявлення ухилення від сплати податків, зборів (обов’язкових платежів) / О. А. Марущак // Юридичний науковий електронний журнал. – Запоріжжя : Запорізький національний університет. - 2018. - № 5. - С. 194-197.

24. Сливка С.С. Правнича деонтологія: Підруч. для вищ. навч. закл. - К, 2017.- С. 53-64.

25. Бризгалов І.В. Юридична деонтологія: Стислий курс лекцій. - К., 2016.-С. 7-16.

26. Марущак О. А. Проблема реалізації державного суверенітету в умовах глобалізації / О. А. Марущак // Актуальні проблеми юридичної науки та практики. – 2018. – № 1 (4). – С. 68-72.

27. Шмоткін О.В. Юридична деонтологія. - К., 2017. - С. 17-18.

28. Заворотченко Т.М. Правоохоронні органи як гарант захисту прав людини // Наук. вісник Юрид. акад. МВС: Зб. наук. праць. - 2017. - № 1 (7). - С. 132-137.

29. Марцеляк О.В. Інститут омбудсмена: теорія і практика: Монографія. - Х.: Вид-во НУВС, 2015.

30. Марущак Н. В. Право особи на повагу до гідності: міжнародно-правовий аспект // Міжнародний юридичний вісник: збірник наукових праць Національного університету державної податкової служби України. Вип. 1 (2) 2015. – С.228 – 233.

Тема 7: Етична та естетична культура працівника правоохоронних органів.

Питання для самостійного опрацювання.

Поняття етичної культури юриста: юридична деонтологія і професійна

етика. Кодекс професійної етики юриста: поняття і основні елементи-принципи. Професійний обов'язок юриста: об'єктивна і суб'єктивна сторона: Взаємодія норм права і норм моралі у професійному обов'язку. Відмінність професійного обов'язку юриста від обов'язку, що має правовий характер. Поняття естетичної культури юриста: Манери поведінки юриста. Службовий етикет юриста. Вимоги до дизайну та ергономіки в юридичних установах. Естетична культура юриста і оформлення робочого місця. Естетичні вимоги до оформлення правових документів. Поняття правової естетики і естетична культура юриста. Морально-естетичний зміст культури поведінки юриста. Етикет, манери, стиль поведінки. Культура спілкування. Зовнішній вигляд юриста.

Додаткова література до теми 7.

1. Скакун О.Ф. Юридична деонтологія: Підручник. - Х., 2015. - С. 56-74.
2. Marushchak O. A. The establishment of the system of constitutional control in foreign countries. / International scientific and practical conference «Legal practice in EU countries and Ukraine at the modern stage» : Conference proceedings, January 25-26, 2019. Arad: Izdevnieciba «Baltija Publishing»), P. 127-129.
3. Марущак О.А., Денисова Л. Психологічна теорія походження держави. // Сучасний рух науки: тези доп. V міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, 7-8 лютого 2019 р. – Дніпро, 2019. – 864 с.
4. Гусарев С.Д., Тихомиров О.Д. Юридична деонтологія. Навч. посібник. - К., 2016. - С.14-27.
5. Марущак Н.В. Проблема забезпечення прав людини при застосуванні затримання та взяття під варту на стадії досудового розслідування у кримінальному процесі України // Судова апеляція, 2012, №1. – С.59-66.
6. Марущак Н.В. Деякі проблемні аспекти порядку порушення кримінальної справи у кримінальному процесі України Цирфа Г.О. Юридична деонтологія: Навч. посіб. - К., 2017. - С. 24-27.
7. Сливка С.С. Юридична деонтологія: Навчально-методичний посібник. Львів, 2015. - С. 61-65.
8. Khalymon S., Polovnikov V., Kravchuk O., Marushchak O., Strilets O. (2019). Forensic Economic Examination as a Means of Investigation and Counteraction of Economic Crimes in East Europe (example of Ukraine). Journal of Legal, Ethical and Regulatory Issues. Volume 22, Issue 3. URL: <https://www.abacademies.org/articles/forensic-economic-examination-as-a-means-of-investigation-and-counteraction-of-economic-crimes-in-east-europe-example-of-ukraine-8263.html>
9. Сливка С.С. Правнича деонтологія: Підруч. для вищ. навч. закл. - К, 2017.- С. 53-64.
10. Бризгалов І.В. Юридична деонтологія: Стислий курс лекцій. - К., 2016. С. 7-16.
11. Шмоткін О.В. Юридична деонтологія. - К., 2017. - С. 17-18.
12. Заворотченко Т.М. Правоохоронні органи як гарант захисту прав людини // Наук. вісник Юрид. акад. МВС: Зб. наук. праць. - 2017. - № 1 (7). - С. 132-137.
13. Марущак, О. А. (2019). Формування та становлення наукової категорії

"функції держави". Форум Права, 55(2). 59–69. DOI: <http://doi.org/10.5281/zenodo.2635565>.

14. Марцеляк О.В. Інститут омбудсмена: теорія і практика: Монографія. - Х.: Вид-во НУВС, 2015.

15. Марущак Н.В. Міжнародно-правова регламентація права на повагу до гідності особи // Малий і середній бізнес (право, держава, економіка): економіко-правовий науковий журнал, 2013, №4 (55). – С. 33-38.

Тема 8: Психологічна культура юриста.

Питання для самостійного опрацювання.

Загальна характеристика психічного складу особи. Система психічних властивостей особи. Психологія спілкування і між особових відносин. Психологічна культура юриста: поняття, загальна характеристика. Психологічна культура юриста на різних рівнях його діяльності. Застосування психологічних знань в діяльності юриста: мотивація, мова жестів, ділове спілкування, формування психологічного клімату в колективі. Конфлікти в юридичній практиці: види, структура і стилі їх вирішення: конкуренція, співробітництво, ухилення, пристосування, компроміс. Внутрішньо-особистісний конфлікт та шляхи його подолання.

Додаткова література до теми 8.

1. Скакун О.Ф. Юридична деонтологія: Підручник. - Х., 2015. - С. 56-74.
2. Марущак Н.В. Деякі аспекти забезпечення права особи на повагу до гідності при прийнятті процесуальних рішень на стадії досудового розслідування. // Підприємництво, господарство і право, 2011, №11. – С. 123-127.
3. Гусарев С.Д., Тихомиров О.Д. Юридична деонтологія. Навч. посібник. - К., 2016. - С.14-27.
4. Цирфа Г.О. Юридична деонтологія: Навч. посіб. - К., 2017. - С. 24-27.
5. Сливка С.С. Юридична деонтологія: Навчально-методичний посібник. Львів, 2015. - С. 61-65.
6. Марущак Н.В. Щодо питання суті та змісту права особи на повагу до її гідності // Підприємництво, господарство і право, 2012, №9. – С. 3-6.
7. Сливка С.С. Правнича деонтологія: Підруч. для вищ. навч. закл. - К, 2017.- С. 53-64.
8. Бризгалов І.В. Юридична деонтологія: Стислий курс лекцій. - К., 2016. С. 7-16.
9. Шмоткін О.В. Юридична деонтологія. - К., 2017. - С. 17-18.
10. Заворотченко Т.М. Правоохоронні органи як гарант захисту прав людини // Наук. вісник Юрид. акад. МВС: Зб. наук. праць. - 2017. - № 1 (7). - С. 132-137.
11. Марущак О. А., Деркач Є. В. Місьцеве самоврядування за конституцією США 1787 року. Економіка, фінанси, облік, менеджмент і право: актуальні питання і перспективи розвитку: збірник тез доповідей міжнародної науково-практичної конференції (Полтава, 22 червня 2019 р.): у 4 ч. Полтава: ЦФЕНД,

2019. Ч. 2. С. 53-54.

12. Марцеляк О.В. Інститут омбудсмена: теорія і практика: Монографія. - Х.: Вид-во НУВС, 2015.

13. Марущак Н.В. Забезпечення права особи на повагу до її гідності на стадії досудового розслідування у кримінальному процесі України [Текст]: монографія. / Чернігівський державний інститут права, соціальних технологій та праці, 2011. – 159 с.

14. Бондаренко Н.С. Марущак О.А. Становлення та перспективи розвитку поняття «об'єднана територіальна громада» / Актуальні проблеми розвитку територіальних громад. Збірник – Чернігів: Чернігівський інститут ім. Героїв Крут ПрАТ «ВНЗ «МАУП», 2019 – 397 с.

15. Марущак О. А., Кравченко В. Етапи конституційного розвитку в зарубіжних країнах. Інтеграція освіти, науки та бізнесу в сучасному середовищі: літні диспути: тези доп. І Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, 1-2 серпня 2019 р. Дніпро, 2019. С. 437-443.

Тема 9: Професіограми юридичних професій.

Питання для самостійного опрацювання.

Професіограма працівника органів внутрішніх справ: Професіограма слідчого органів внутрішніх справ, дізнавача органів внутрішніх справ, оперуповноваженого кримінального розшуку, відділу по боротьбі з економічними злочинами, відділу по боротьбі з незаконним обігом наркотиків, інспектора ДАІ, експерта-криміналіста, інспектора кримінальної міліції у справах неповнолітніх, дільничного інспектора міліції, інспектора по роботі з особовим складом МВС. Професіограма адвоката. Поняття професіограми адвоката. Структура професіограми адвоката. Професіограма судді. Поняття професіограми судді. Структура професіограми судді. Професіограма працівника прокуратури. Поняття професіограми працівника прокуратури. Структура професіограми працівника прокуратури. Професіограма юрисконсульта. Поняття професіограми юрисконсульта. Структура професіограми юрисконсульта. Професіограма нотаріуса. Поняття професіограми нотаріуса. Структура професіограми нотаріуса.

Додаткова література до теми 9.

1. Marushchak, O. A. (2019). The Formation and Establishment of the Scientific Category of "State Functions". *Forum Prava*, 59(Suppl.). t13–t22. DOI: <http://doi.org/10.5281/zenodo.3555503>.

2. Скакун О.Ф. Юридична деонтологія: Підручник. - Х., 2015. - С. 56-74.

3. Марущак О.А. До питання про класифікацію функцій держави. *Правовий часопис Донбасу*. 2019. № 4. С. 25-31.

4. Гусарев С.Д., Тихомиров О.Д. Юридична деонтологія. Навч. посібник. - К., 2016. - С.14-27.

5. Марущак О.А. Критерії класифікації функцій держави. *Порівняльно-аналітичне право*. 2019. № 4. С. 37-40. URL: http://www.pap.in.ua/4_2019/10.pdf

6. Цирфа Г.О. Юридична деонтологія: Навч. посіб. - К., 2017. - С. 24-27.
7. Сливка С.С. Юридична деонтологія: Навчально-методичний посібник. Львів, 2015. - С. 61-65.
8. Сливка С.С. Правнича деонтологія: Підруч. для вищ. навч. закл. - К, 2017.- С. 53-64.
9. Марущак Н.В. Забезпечення права особи на повагу до її гідності на стадії досудового розслідування у кримінальному процесі України : автореф. дис. канд. юрид. наук. : 12.00.09. / Н.В. Марущак ; Нац. акад. прокуратури України. – К., 2010. – 19 с.
10. Бризгалов І.В. Юридична деонтологія: Стислий курс лекцій. - К., 2016. С. 7-16.
11. Шмоткін О.В. Юридична деонтологія. - К., 2017. - С. 17-18.
12. Марущак О.А. Функції держави: визначення поняття. Держава та регіони. Серія Право. 2019. №3. С. 17-21
13. Заворотченко Т.М. Правоохоронні органи як гарант захисту прав людини // Наук. вісник Юрид. акад. МВС: Зб. наук. праць. - 2017. - № 1 (7). - С. 132-137.
14. Марцеляк О.В. Інститут омбудсмена: теорія і практика: Монографія. - Х.: Вид-во НУВС, 2015.
15. Марущак Н.В. Досудове розслідування кримінальної справи: завдання і засоби їх досягнення // Підприємництво, господарство і право, 2010, №3. – С.145-148.

Тема 10: Стандарти професійної діяльності правоохоронних органів та їх закріплення.

Питання для самостійного опрацювання.

Закріплення стандартів професійної діяльності юриста. Права людини, деонтологічні норми і професійна діяльність юриста. Поняття міжнародних та національних стандартів професійної юридичної діяльності. Деонтологічні документи інших країн. Деонтологічні документи у сфері охорони правопорядку. Етичний кодекс працівника міліції України. Кодекс поведінки посадових осіб з підтримання правопорядку. Основні принципи застосування сили та вогнепальної зброї. Декларація про поліція. Європейський етичний кодекс як базовий документ здійснення діяльності з охорони правопорядку в країнах - членах Ради Європи. Деонтологічні вимоги щодо вразливих груп осіб. Деонтологічні норми щодо осіб, позбавлених волі. Мінімальні стандартні правила поводження з ув'язненими. Деонтологічні норми щодо поводження з неповнолітніми.

Додаткова література до теми 10.

1. Марущак О. А., Щербак К. А. Права жінок в мусульманських країнах. The 4th International scientific and practical conference “Scientific achievements of modern society” (December 4-6, 2019) Cognum Publishing House, Liverpool, United Kingdom. 2019. 1079 p.
2. Скакун О.Ф. Юридична деонтологія: Підручник. - Х., 2015. - С. 56-74.

3. Гусарев С.Д., Тихомиров О.Д. Юридична деонтологія. Навч. посібник. - К., 2016. - С.14-27.
4. Цирфа Г.О. Юридична деонтологія: Навч. посіб. - К., 2017. - С. 24-27.
5. Сливка С.С. Юридична деонтологія: Навчально-методичний посібник. Львів, 2015. - С. 61-65.
6. Марущак О. А. Нормативно-правове регулювання місцевого самоврядування в Україні : навчальний посібник / О. А. Марущак. – Чернігів : ЧНТУ, 2019. – 268 с.
7. Сливка С.С. Правнича деонтологія: Підруч. для вищ. навч. закл. - К, 2017.- С. 53-64.
8. Марущак Н.В. Справедливість у кримінальному судочинстві // Підприємництво, господарство і право. 2005, №12. – С. 174-177.
9. Бризгалов І.В. Юридична деонтологія: Стислий курс лекцій. - К., 2016. С. 7-16.
10. Шмоткін О.В. Юридична деонтологія. - К., 2017. - С. 17-18.
11. Заворотченко Т.М. Правоохоронні органи як гарант захисту прав людини // Наук. вісник Юрид. акад. МВС: Зб. наук. праць. - 2017. - № 1 (7). - С. 132-137.
12. Марцеляк О.В. Інститут омбудсмена: теорія і практика: Монографія. - Х.: Вид-во НУВС, 2015.
13. Марущак Н.В. Забезпечення права особи на повагу до її гідності на стадії досудового розслідування у кримінальному процесі України : дис. канд. юрид. наук. : 12.00.09. / Марущак Наталія Володимирівна; Київ. нац ун-т ім. Т. Шевченка. – К., 2010. – 251 с.

3. ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА

Базова література:

1. Бризгалов І.В. Юридична деонтологія: Стислий курс лекцій. К., 2016. 134с.
2. Бандурка О.М. Основи управління в органах внутрішніх справ України: теорія, досвід, шляхи удосконалення. Х: Основа, 2003. 196 с.
3. Букач В.В. Зміст конституційних політичних прав і свобод громадян. Право України. 2015. №9. С.21-23.
4. Букач В.В. Особливості забезпечення поліцією конституційних політичних прав та свобод громадян. Захист прав, свобод і законних інтересів громадян України в процесі правоохоронної діяльності: Матер. Між нар. наук.-практ. конф. Голов. ред. І.Г. Кириченко. Донецьк: ДІВС, 2016. С. 594-602.
5. Васильев В.Л. Юридическая психология. СПб., 1997. 285 с.
6. Волинка К. Забезпечення прав і свобод особи в Україні: теоретичні та практичні аспекти. Право України. 2017. № 11. С.30-33.
7. Гавриленко О.А., Тетерич О.М. Моральні засади професії юриста. Вісник Університету внутрішніх справ. Вип. № 3-4. 2016. 109 с.
8. Гуренко М.М. Теоретико-правові проблеми гарантій прав і свобод людини та громадянина: Монографія. К., 2014.
9. Гусарев С.Д., Тихомиров О.Д. Юридична деонтологія. Навч. посібник. К., 2016. 167 с.
10. Добрянський С. Інститут прав людини у сучасному міжнародному праві. Незалежний культурологічний часопис. 2016. № 21. С.206-210.
11. Добрянський С. Міжнародні стандарти прав людини: до характеристики деяких сучасних тенденцій розвитку. Проблеми державотворення та захисту прав людини в Україні: Матеріали регіональної науково-практичної конференції. Львів, 2014. С. 22-25.
12. Жалинский А.З. Профессиональная деятельность юриста. М., 1997.

Допоміжна література:

13. Забезпечення органами внутрішніх справ міжнародно-правових стандартів прав людини при охороні громадського порядку: Науково-практичний, документально-джерельний та навчально-методичний комплекс: У 3-х ч. / Відп. Ред. Ю.Римаренко, Я.Кондратьєв, Ю.Шемшученко. К., 2016.
14. Заворотченко Т.М. Правоохоронні органи як гарант захисту прав людини // Наук. вісник Юрид. акад. МВС: Зб. наук. праць. 2017. № 1 (7). С. 132-137.
15. Кукушкин В.М. Полицейская деонтология. Социологический анализ зарубежных концепций. М., 2014. 157 с.
16. Марцеляк О.В. Інститут омбудсмена: теорія і практика: Монографія. Х.: Вид-во НУВС, 2015.
17. Проблемы судебной этики. М., 2013. 160 с.

18. Профессиональная этика сотрудников правоохранительных органов. М., 2013. 204 с.
19. Скакун О.Ф. Юридична деонтологія. Підручник. Х., 2015. 212с.
20. Сливка С.С. Правнична деонтологія: Підруч. для вищ. навч. закл. К., 2017. 258 с.
21. Сливка С.С. Юридична деонтологія: Навчально-методичний посібник. Львів, 2015. 206 с.
22. Социальная психология и этика делового общения. М., 2012. 169 с.
23. Цирфа Г.О. Юридична деонтологія: Навч. посіб. К., 2017. 311 с.
24. Четвериков В.С., Четвериков В.В. Основы управления в органах внутренних дел: Учебное пособие. М., 2015. 156 с.
25. Чуфаровский Ю.В. Юридическая психология. М., 2014. 98 с.
26. Шмоткін О.В. Юридична деонтологія. К., 2017. 218с.
27. Шумський П. Підготовка юридичних кадрів: проблемні питання. Право України. 2016. № 3.
28. Юридична деонтологія / За ред. В.М. Горшенюва, В.В. Комарова. Х., 1993. 287 с.

Інформаційні ресурси:

Деонтологічні основи правоохоронної діяльності. Дистанційне навчання ЧНТУ. URL: <https://eln.stu.cn.ua/course/view.php?id=3398>

Національна парламентська бібліотека України. URL: <http://nplu.org/>

Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>

Інформаційно-пошукова правова система «Нормативні акти України (НАУ)». URL: <http://www.nau.ua>

Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://portal.rada.gov.ua/>

Офіційний сайт Президента України URL: <http://president.gov.ua>

Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. URL: <http://kmu.gov.ua>

Офіційний сайт Конституційного Суду України. URL: <http://ccu.gov.ua>

Конституція України від 28 червня 1996 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>

Бюджетний кодекс України від 8 липня 2010 р. № 2456-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>

Земельний кодекс України від 25 жовтня 2001 р. № 2768-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14>

Кодекс адміністративного судочинства України від 6 липня 2005 р. № 2747-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15>

Кодекс України про адміністративні правопорушення від 7 грудня 1984 р. № 8073-X. URL.1: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10> ; URL.2: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80732-10>

Кримінальний кодекс України 5 квітня 2001 р. № 2341-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>

Податковий кодекс України від 2 грудня 2010 р. № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>

4. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ЗАЛІКУ

1. Поняття і ознаки юридичної деонтології
2. Предмет, методологія юридичної деонтології
3. Передумови виникнення юридичної деонтології
4. Етапи розвитку юридичної деонтології
5. Нормативні основи юридичної деонтології.
6. Функції юридичної деонтології
7. Принципи юридичної деонтології.
8. Місце юридичної деонтології у системі юридичних наук.
9. Професія «юрист»: поняття, загальні ознаки.
10. Основні види професії «юрист»
11. Поняття юридичної освіти, її види
12. Форми юридичної освіти
13. Принципи юридичної освіти
14. Взаємозв'язок юридичної освіти, юридичної науки і юридичної практики
15. Стандарт вищої юридичної освіти
16. Кваліфікаційний паспорт юриста-фахівця
17. Перепідготовка юридичних кадрів.
18. Стажування юридичних кадрів
19. Підвищення кваліфікації юридичних кадрів
20. Юридична діяльність: поняття, ознаки.
21. Види юридичної діяльності
22. Поняття та ознаки юридичної практики
23. Види юридичної практики
24. Зміст юридичної практики
25. Юридичний процес, його поняття, види
26. Юридична справа та її вирішення
27. Види процесуальних актів-документів
28. Кваліфікаційна атестація юристів-фахівців, її поняття, суб'єкти проведення
29. Методи оцінки професійної кваліфікації.
30. Основні положення змісту атестаційного документу
31. Кваліфікаційна атестація суддів
32. Кваліфікаційна атестація прокурорських працівників
33. Кваліфікаційна атестація адвокатів
34. Кваліфікаційна атестація нотаріусів
35. Кваліфікаційна атестація органів внутрішніх справ
36. Міжнародні стандарти професійної діяльності юристів
37. Національні стандарти професійної діяльності юристів
38. Підстави дисциплінарної відповідальності.
39. Основні види дисциплінарних стягнень
40. Стадії дисциплінарного провадження
41. Дисциплінарна відповідальність суддів
42. Дисциплінарна відповідальність прокурорських працівників

43. Дисциплінарна відповідальність працівників органів внутрішніх справ
44. Дисциплінарна відповідальність адвокатів
45. Дисциплінарна відповідальність працівників нотаріату
46. Культура юриста: поняття, основні види, їх загальна характеристика
47. Правова культура юриста
48. Політична культура юриста
49. Принцип політичного нейтралітету у професійній діяльності юриста
50. Етична культура юриста
51. Естетична культура юриста
52. Психологічна культура юриста
53. Види темпераментів.
54. Поняття та види стиля керівництва.
55. Стилi вирішення конфліктів.
56. Естетичні характеристики правових документів.
57. Деформації професійної свідомості юриста-практика.
58. Загальна характеристика професіограм юридичних професій
59. Структура професіограм юридичних професій
60. Професіограми працівників органів внутрішніх справ
61. Професіограма судді
62. Професіограма адвоката
63. Професіограма нотаріуса
64. Професіограма юрисконсульта
65. Професіограма працівника прокуратури
66. Стандарти незалежної юридичної професії Міжнародної асоціації юристів
67. Кодекс поведінки посадових осіб по підтриманню правопорядку.
68. Основні положення Декларації основних принципів правосуддя для жертв злочину та зловживань владою
69. Міжнародні принципи щодо незалежності судових органів
70. Міжнародні мінімальні правила поводження з ув'язненими